

Kontakt dla mediów:

Luiza Nowicka, PARP

e-mail: luiza_nowicka@parp.gov.pl

tel.: 880 524 959

Informacja prasowa
Warszawa, 05.01.2023 r.

Unijne regulacje klimatyczne a polski rynek pracy. Czy czeka nas trzęsienie ziemi?

Europejski Zielony Ład zobowiązuje Polskę i inne kraje członkowskie Unii Europejskiej do wprowadzania znacznych zmian gospodarczych w perspektywie najbliższych dziesięcioleci. Nowe regulacje istotnie dotkną rynek pracy oraz poszczególne branże. Nie ma wątpliwości – już wkrótce na znaczeniu zyskiwać będą zielone kompetencje. Przedstawiamy wnioski z raportu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości „Zmiany na rynku pracy wynikające w wdrażania koncepcji zrównoważonego rozwoju”.

Raport Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) pt. „Zmiany na rynku pracy wynikające w wdrażania koncepcji zrównoważonego rozwoju” stanowi opis zmian, jakie czekają polskich przedsiębiorców w związku z wprowadzeniem przez Unię Europejską (UE) tzw. Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ). EZŁ to zbiór reform polityki klimatycznej, które mają na celu transformację gospodarek państw członkowskich UE w zeroemisyjne, czyli neutralne dla środowiska naturalnego¹. Cele stawiane krajom zrzeszonym w ramach wspólnoty mają zostać osiągnięte do 2050 r.

Długa lista wyzwań

Polska jako kraj, którego gospodarka w znacznym stopniu opiera się na energii pochodzącej z węgla, staje przed wielkim wyzwaniem polegającym na głębokiej transformacji sposobu całego swojego funkcjonowania. Największym i najważniejszym zadaniem jest przede wszystkim zmniejszenie udziału węgla kamiennego w produkcji energii elektrycznej – a w 2021 r. surowiec ten odpowiadał aż za 72,4% wytworzonej energii elektrycznej. Słabym punktem procesu jest także brak jasnej wizji transformacji energetycznej kraju. Na tę chwilę polityka energetyczna wiąże duże nadzieje z gazem ziemnym, jednak w dłuższej perspektywie jego przyszłość w kontekście zrównoważonego rozwoju nie jest pewna.

¹ Neutralność klimatyczna, czyli zerowy bilans między emisją gazów cieplarnianych a zdolnością środowiska do ich składowania lub pochłaniania.

Wśród innych słabych stron Polski w obliczu dostosowania się do wymogów Europejskiego Zielonego Ładu autorzy raportu wskazują na brak przejrzystej polityki ciepłowniczej, która zapewniłaby odpowiedni rozwój sektora ciepłowniczego, a także niedostosowanie sieci dystrybucji energii elektrycznej do nadchodzących wyzwań rynku. Istniejąca sieć dystrybucyjna nie jest w stanie przyjąć i przesłać rosnącej ilości energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, co znacznie spowalnia proces transformacji miks energetyczny w Polsce. Co więcej, nie jest ona dostosowana do lokalnego gospodarowania energią.

PARP wskazuje też w raporcie na aspekty takie jak brak stabilności regulacyjnej, co uwydatnił ostatni kryzys energetyczny i popandemiczny wzrost udziału węgla w miksie paliwowym kraju oraz niewydolność systemu administracyjnego, który niewystarczająco sprawnie rozdysponowuje środki unijne przeznaczone na cele transformacyjne.

Mocne strony i szanse polskiej transformacji energetycznej

Optymizmem w kwestii wdrażania postanowień Europejskiego Zielonego Ładu napawa z kolei fakt, że część regionów Polski jest już gotowa na transformację energetyczną za sprawą swojej proaktywnej postawy w zakresie realizacji lokalnych projektów przy wsparciu środków unijnych, co potwierdza sama Komisja Europejska. Proces transformacji wspierają także krajowe instrumenty, takie jak Fundusz Termomodernizacji i Remontów, Program Czyste Powietrze, Program Mój Prąd czy Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Ważną rolę odegrać może także krajowy plan na rzecz energii i klimatu.

Autorzy opracowania wskazują też na wysoki potencjał w zakresie niskoemisyjnego transportu, który napotyka obecnie sprzyjające warunki rozwoju elektromobilności, jak również spadek kosztów wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Rośnie z kolei potencjał eksportu urządzeń związanych z czystymi technologiami, które mogą przyczynić się do niskoemisyjnej transformacji gospodarki. Jak czytamy w raporcie, obserwuje się stały rozwój zrównoważonej działalności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy – do 2030 r. transformacja energetyczna może przyczynić się do powstania ok. 300 tys. nowych miejsc pracy w branży OZE, energetyki jądrowej czy elektromobilności. Szansę na sprawne dostosowanie polskiej gospodarki do wymogów EZŁ, dają też Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz inne fundusze unijne.

Jaka przyszłość czeka polski rynek pracy?

W związku z przemianami gospodarczymi, wynikającymi z zapisów Europejskiego Zielonego Ładu, oczekiwać należy istotnych zmian, które dotkną polski rynek pracy. Przede wszystkim autorzy raportu wskazują na powstawanie nowych, zielonych miejsc pracy – tj. takich, które przekładają się na ochronę środowiska i walkę ze zmianami klimatu. Choć na tę chwilę brak jest spójnej metodologii liczenia zielonych miejsc pracy, pewne jest, że można je zaklasyfikować z uwagi na branżę, ściśle określone role/stanowiska czy uznając przyjazne środowisku lub korzystne dla niego metody produkcji.

Transformacja energetyczna bez wątpienia oddziaływać będzie na powstawanie systemu alternatywnych źródeł energii, co wiązać się będzie ze wzrostem zapotrzebowania na pracowników, posiadających nowe kompetencje. Zmian na rynku pracy należy spodziewać się w branży: energetyki opartej na tradycyjnych źródłach energii (która wymagać będzie modernizacji), morskich i lądowych farm wiatrowych, fotowoltaiki, w sektorze wydobywczym węgla, transporcie zbiorowym i ciężarowym, a także w budownictwie. Nastąpi także wyraźny spadek liczby miejsc pracy w branżach odpowiedzialnych za większość emisji gazów cieplarnianych.

Według prognoz Konfederacji Lewiatan, do 2030 r. liczba pracujących w kluczowych dla Polski branżach ze względu na transformację energetyczną zmieni się następująco:

- w energetyce, głównie w sekcji górnictwo i wydobywanie liczba osób pracujących spadnie o 87 tys., czyli 16% w porównaniu z 2021 r.,
- w przetwórstwie przemysłowym liczba pracujących wzrośnie o niecałe 50 tys. osób, wzrost o 1,6% w porównaniu z 2021 r.,
- w budownictwie przewidywana jest stabilizacja liczby pracujących na poziomie pomiędzy 1,2-1,25 mln osób.,
- liczba pracujących w transporcie i magazynach wzrośnie o prawie 116 tys. osób (wzrost o prawie 11%).

Na znaczeniu zyskiwać będą kompetencje kluczowe w modelu gospodarki o obiegu zamkniętym. Jak czytamy w raporcie PARP, umiejętności te obejmują wiele wymiarów. Wśród nich wymienić należy: wiedzę i umiejętności związane z zielonymi rozwiązaniami, świadomość ekologiczną, postawy prośrodowiskowe, zdolność do adaptacji do nowych warunków pracy, a także umiejętności miękkie, takie jak zdolności czy zachowania wspierające równowagę środowiskową.

Coraz więcej ofert edukacyjnych, zorientowanych na kształcenie zielonych kompetencji zawodowych, oferować będą także polskie uczelnie wyższe.

[Pełna wersja raportu dostępna jest na stronie PARP.](#)

